

ИҚТИСОДИЁТ ОБЪЕКТЛАРИДАГИ ЁНҒИН-ҚУТҚАРУВ БЎЛИНМАЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИ, АСОСИЙ ВАЗИФАЛАРИ ВА ВАКОЛАТЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси ФВВ ҳузуридаги ФМИ

катта ўқитувчиси

Собиров Р.С

Аннотация: Бугунги кунда дунёда содир бўлаётган турли табиий ва техноген офатлар, юқумли касалликлар билан боғлиқ пандемиялар жаҳон мамлакатларидан ушбу ҳодисаларга қарши туришида зарур чораларни қўллаш, ўта муҳим ва тоифаланган объектларни ишчи ва ходимларини, аҳоли ва ҳудудларни фавқулодда вазиятларга етарли даражада тайёрлашни талаб этади.

Ёнғин-портлаш хавфи мавжуд ва иқтисодиёт объектлардаги авариялар натижасида содир бўладиган ёнғинлар. Ёнғин-портлаш хавфи мавжуд объектлардаги содир бўладиган портлашлар ва ёнғинлар.

Калит сўзлар: Иқтисодиёт объектларидаги Ёнғин-қутқарув бўлинмаларининг фаолияти, асосий вазифалари ва ваколатлари. Ёнғин-портлаш, тоифалаган объектлар, аҳолини тайёрлаш, ёнғин-қутқарув хизмати.

Аннотация: Сегодня в мире происходят различные природные и техногенные катастрофы и пандемии, связанные с инфекционными заболеваниями.

На объектах критического значения и категории для ликвидации пожаров, возникающих в результате аварий на объектах пожаро-взрывоопасных объектов, существуют автономные службы пожарной безопасности. Неоценима роль личного состава пожарно-спасательных служб в предупреждении взрывов и пожаров на пожаро-взрывоопасных объектах.

Ключевые слова: Основные задачи и компетенции пожарно-спасательных подразделений и служб по охране объектов экономики от пожаров и взрывов. Пожар и взрыв, категоризованные объекты, обучение населения, пожарно-спасательная служба.

Annotation: Today, the world is experiencing various natural and man-made disasters and pandemics associated with infectious diseases.

At objects of critical importance and categories for the elimination of fires resulting from accidents at objects of fire and explosion hazardous objects, there are autonomous fire safety services.

The role of the personnel of the fire and rescue services in the prevention of explosions and fires at fire and explosion hazardous objects is invaluable.

Key words: Fire and explosion, categorized objects, public education, fire and rescue service

Объектлардаги Ёнғин-қутқарув бўлинмалари (Ёнғин хавфсизлиги бўлим ва бўлинмалари) ходимларининг муҳофаза қилинаётган объектлар (масканлар)да ёнғин хавфсизлигини таъминлаш, ёнғинларни олдини олиш ва содир бўлганларини ўчириш борасидаги фаолияти қўриқланаётган объектларини Ёнғин хавфсизлигини таъминлаш марказлари ҳамда ҳудудий Фавқулодда вазиятлар бошқармалари томонидан ташкил қилинади.

Муҳофаза қилишга янги қабул қилинган объектларнинг ёнғинга қарши ҳолати ҳамда янгидан ташкил этилган Ёнғин-қутқарув бўлинмалари, Ёнғин хавфсизлиги бўлим ва бўлинмалари фаолияти Вазирлик Ўта муҳим, тоифаланган ва қўриқланадиган объектларда ёнғин хавфсизлигини ташкил этишни мувофиқлаштириш бошқармаси ҳамда объектларини Ёнғин хавфсизлигини таъминлаш марказлари ҳамда ҳудудий Фавқулодда вазиятлар бошқармалари раҳбариятининг доимий назоратида бўлиши керак.

Объектлардаги Ёнғин-қутқарув бўлинмалари, Ёнғин хавфсизлиги бўлим ва бўлинмалари хизмат фаолиятига бевосита раҳбарлик қилиш, уларга белгиланган вазифаларни бажаришда амалий ёрдам кўрсатиш вазифаси Вазирлик Ўта муҳим, тоифаланган ва қўриқланадиган объектларда ёнғин хавфсизлигини ташкил этишни мувофиқлаштириш бошқармасининг қўриқланаётган объектларини Ёнғин хавфсизлигини таъминлаш марказлари ҳамда ҳудудий Фавқулодда вазиятлар бошқармаларига юклатилади [4].

Объектлардаги Ёнғин хавфсизлиги бўлим ва бўлинмалари бошлиқлари ҳамда бошқа ходимлари муҳофаза қилинаётган объектларнинг ёнғинга хавфлигини билишлари, бўлинмалар шахсий таркиби томонидан хизмат вазифаларини бажарилишини ҳамда уларнинг хизмат фаолиятидаги камчиликлари бартараф этилишини мунтазам назорат қилишлари керак.

Объектлардаги Ёнғин хавфсизлиги бўлим ва бўлинмалари томонидан қўйи тизимлари фаолияти ҳамда муҳофаза қилинаётган объектларнинг ёнғинга қарши ҳолати устидан назорат ўрнатилиши лозим. Назорат иш куни давомида бўлинмаларда хизматни ҳамда ёнғинларни олдини олиш ишларини ташкил этилишини текшириш ҳамда ҳар чорак якунида уларнинг хизмат фаолиятини баҳолаш орқали амалга оширилади.

Штат бирлигида тезкор навбатчи лавозимлари бўлган ҳолатларда Ёнғин хавфсизлиги бўлими бошлиғи ёки унинг ўринбосарлари муҳофаза қилинаётган объект ва бўлинмалардаги вазият тўғрисида уларнинг кунлик ҳисоботини тинглаши керак. Тезкор навбатчилар ҳар навбатчилик даврида бўлинмалардан бирининг хизмат фаолиятини батафсил текширишлари, шу билан бирга бошқа бўлинмалардаги хизмат фаолияти ҳолати назардан четда қолдирмаган ҳолда ва муҳофаза қилинаётган объект, маскан, бўлим, цех, участка ва ҳоказоларнинг ёнғинга қарши ҳолатини текширишлари лозим.

Объектдаги Ёнфин хавфсизлиги бошқармаси, маркази, бўлими ва бўлинмаси ўз ваколатлари доирасида муҳофаза қилинаётган объектларда шартномавий мажбуриятларни бажариш билан бирга [4]:

муҳофаза қилинаётган объектларда ёнфинларни олдини олиш ва ўчириш ҳамда улар билан боғлиқ авария-қутқарув ишларини амалга оширади;

муҳофаза қилинаётган объектларнинг маъмурияти билан ҳамкорликда бўлинмалар ходимлари томонидан участка, сектор, пост ва дозор йўналишларида хизматни ўташ тартибини белгилайди;

муҳофаза қилинаётган объектларнинг ёнфинга қарши ҳолати ҳамда Ёнфин хавфсизлиги бошқармаси, маркази, бўлими ва бўлинмасининг хизмат фаолиятини таҳлил қилади, содир бўлган ёнфин (авария)ларни ўрганади ва уларни олдини олиш ҳамда ёнфин ўчиришни ташкил этишни такомиллаштириш борасида чора-тадбирларни ишлаб чиқади;

белгиланган тартибда муҳофаза қилинаётган объектлар томонидан ёнфин хавфсизлиги масалалари бўйича буйруқ, йўриқнома ва бошқа меъёрий ҳужжатларни ишлаб чиқиш, келишиш ва тасдиқлашда иштирок этади;

муҳофаза қилинаётган объектларнинг ёнфинга қарши ҳолатини текширади ва бу борада назоратни амалга оширади;

муҳофаза қилинаётган объектларда ёнфин хавфсизлигини таъминлашни кучайтиришга қаратилган қўшимча чора-тадбирларни ишлаб чиқишда қатнашади ва ёнфин чиқиш хавфи бўлган ишларга тайёргарлик кўриш ҳамда ўтказишда ёнфин хавфсизлиги қоидалари талабларини бажарилишини назорат қилади;

муҳофаза қилинаётган объектларда ёнфин хавфсизлигини таъминлаш мақсадида, ҳудудий назорат органлари билан ҳамкорлик қилади;

ёнфинлар юзасидан терговга қадар текширув ишларини ўтказадилар, ёнфин ва ёнфинга олиб келиши мумкин бўлган аварияларни сабаби ва шароитини аниқлаш бўйича объектларда тузилган комиссиялар ишида қатнашади, уларни олдини олиш, ёнфинларни ўчириш ва аварияларни бартараф этишга шароит яратиш бўйича таклифлар киритади;

бино ва иншоотларни қуриш, реконструкция, капитал таъмирлаш ва техник жиҳозлаш бўйича ишлаб чиқилган лойиҳа ҳужжатларида ёнфинга қарши меъёр ва қоидалари талабларини инobatга олинганлигини кўриб чиқади ҳамда қурилиш ишларини олиб боришда ёнфин хавфсизлиги талабларига риоя этилишини назорат қилади;

муҳофаза қилинаётган объектларда ёнфинларни ўчиришни ташкил этиш бўйича махсус ҳужжатларни ишлаб чиқадилар, авария ҳолатларини бартараф этиш режаларини тайёрлашда қатнашадилар, маъмурият, махсус хизматлар, авария-қутқарув ва кўнгилли ёнфин ўчириш дружиналари билан ҳамкорликда ишлаш тартибини белгилайди;

ёнғинга қарши ҳимоя тизимлари ёнғин автоматикаси қурилмалари, ёнғинга қарши сув таъминоти, бирламчи ёнғин ўчириш воситалари ва бошқаларнинг ҳолати ва ишга яроқлилиғини назорат қилади;

муҳофаза қилинаётган объектларнинг ишчи-хизматчилари, кўнгилли ёнғин ўчириш дружиналари, шунингдек, вақтинча иш бажарувчиларни ёнғин хавфсизлиги қоидалари ва ёнғин вақтидаги ҳаракатларга ўргатишда қатнашади ҳамда ёнғинга қарши тарғибот-ташвиқот ишларини олиб боради;

иш вақти тугаганидан сўнг ҳамда байрам олди кунлари ёнғин чиқиш хавфи юқори бўлган хоналарни ёпилишидан олдин кўздан кечиришда қатнашади;

муҳофаза қилинаётган объектлар маъмурияти билан ҳамкорликда бир йилда бир маротаба ёнғин хавфсизлиги масалалари бўйича семинарлар, кўрик- танловлар ҳамда кўнгилли ёнғин ўчшириш дружиналари мусобақаларини ташкил этади;

ёнғин хавфсизлиги масалалари юзасидан объект маъмурияти ва хизматчиларига маслаҳатлар беради ҳамда тармоқ илмий-тадқиқот муассасалари, лойиҳа ташкилотлари ва муҳофаза қилинаётган объектларнинг тегишли хизматлари билан ҳамкорлик қилади;

ёнғин-техник комиссиялари, меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги хизматлари томонидан ўтказиладиган текширишларда иштирок этади ва натижаси бўйича объектнинг ёнғинга қарши ҳолатини яхшилашга қаратилган таклифларни ишлаб чиқади;

объектда меҳнат муҳофазаси, ишлаб чиқариш санитарияси ва ёнғин хавфсизлиги ҳолатининг уч поғонали назоратни амалга оширишда иштирок этади.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимида талабалар, хавfli объектлар ишчи-хизматчиларини биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш қоидаларига ўқитиш масаласи яхши йўлга қўйилган бўлиб, бу мақсадларни амалга ошириш учун махсус курслар, кафедралар фаолияти йўлга қўйилган. Биринчи тиббий ёрдамни ўқитишга мўлжалланган дастурлар, дарсликлар чоп этилган. Биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш тартиби ҳамда қоидалари яхши ишлаб чиқилган [5].

Бироқ, бу қоидалар кундалик шароитида жабрланган одамга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш қоидалари ҳисобланади. Фавқулодда вазият эса бутунлай бошқа шароит. Кундалик шароитида қон босимининг ошиши, юрак хуружи, тутқаноқ тутиши каби касалликлардан жабрланган одамларга ёрдам кўрсатилса, фавқулодда вазият шароитида зилзиладан, портлашдан, бино ва иншоотларнинг қулаб тушишидан, йирик транспорт аварияларидан жабрланган инсонларга, тўғрироғи, одамлар гуруҳига ёрдам кўрсатилади. Фавқулодда вазият шароитида жабрланувчи битта эмас, аксинча улар бир неча бўлади. Бундан ташқари, фавқулодда вазият шароити жабрланувчига ёрдам кўрсатувчи учун кўплаб ноқулайликларни келтириб чиқаради. Бундай ноқулайликларга вайрона ҳудудидаги бино ва иншоотларнинг қулаб тушиш, йирик транспорт аварияларида ёнғин ва портлашлар келиб чиқиши хавфи ва ҳоказолар киради. Шундан келиб чиқиб, фавқулодда вазият шароитида

жабрланувчиларга биринчи ёрдам кўрсатиш тизими, ушбу тизимнинг дастур ва дарсликларини ишлаб чиқилиши мақсадга мувофиқдир.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Ўзбекистон Республикасининг 2009 йил 30 сентябрь кундаги “Ёнғин хавфсизлиги тўғрисида”ги Қонуни.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 10 апрель кундаги “Ўзбекистон Республикасида фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ва бартараф этиш ҳамда ёнғин хавфсизлигини таъминлашнинг сифат жиҳатидан янги тизимини жорий этиш тўғрисида”ги ПФ – 5706 - сонли Фармони.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 10 апрель кундаги “Фавқулодда вазиятлар тузилмаларининг фаолиятини янада такомиллаштириш бўйича ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ – 4276 - сонли Қарори.

4. Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирининг 2019 йил 30 сентябрь кундаги “Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлигининг объектлардаги Ёнғин-қутқарув бўлинмалари фаолиятини ташкил этишни янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 500-сонли буйруғи.

5. Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлигининг нашри бўлган “Muhofaza+” № 2023/3 (219) сони “ФВВ тизимида аҳоли ва ишчи-хизматчиларни биринчи тиббий ёрдам қоидаларига ўқитиш”.

ИНТЕРНЕТ РЕСУРСЛАРИ:

1. www.Lex.uz
2. www.ziyonet.uz
3. www.google.ru